

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ПЕДАГОГА, ВЧЕНОГО, ВОЇНА

2 листопада 2008 р. на 86-му році життя трагічно загинув видатний український вчений-геодезист, заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, почесний геодезист СРСР та України, професор кафедри геодезії Національного університету „Львівська політехніка” Аполлінарій Львович Островський. Пішов з життя у розквіті таланту, повний енергії і творчих планів на майбутнє. Раптова смерть назавжди забрала від нас високоосвічену, щиру і доброзичливу Людину, всесвітньовідомого науковця, шанованого Педагога – Патріарха геодезії, вірного товариша і чуйного сім'янина. Рідні і близькі, друзі і колеги, тисячі і тисячі його учнів у глибокому сумі і скорботі.

Аполлінарій Львович Островський народився 19 січня 1923 р. у селі Галузинці Вовкови-нецького району Вінницької області (тепер Деражнянський район Хмельницької області). Його батько – Лев Мартинович (1897–1984) – походив із шляхетної польської родини, а мати – Христина Данилівна (1898—1963) – з української малоземельної родини Мельників. Дитячі та юнацькі роки Аполлінарія Львовича припали на тяжкі передвоєнні роки, особливо 1929–1933 рр., коли родина зазнала репресій з боку державної влади. Середню школу А.Л.Островський закінчив із відзнакою у Вовковинцях у червні 1941 р. А потім була війна ...

Бойовий шлях молодого артилериста-розвідника розпочався під Коломиєю у квітні 1944 р., а закінчився 13 травня 1945 р. під Прагою. Сміливість і відвага воїна відзначені орденом Слави III ступеня, 8-ма медалями та численними подяками вищого командування. З 1946 р. Аполлінарій Львович навчається на геодезичному факультеті Львівського політехнічного інституту, який закінчує з відзнакою у 1951 р. за спеціальністю „Астрономо-геодезист”. Того самого року на запрошення свого вчителя – проф. А.Д. Моторного. – він розпочинає педагогічну діяльність – працює спочатку асистентом кафедри геодезії, а після захисту кандидатської дисертації у березні 1959 р. – доцентом кафедри (1963 р.). Науковий напрямок робіт А.Л. Островського – дослідження впливу рефракції на результати геодезичних вимірювань – стає провідним напрямом наукової діяльності всієї кафедри. Завершення ґрунтовних теоретичних розробок та опрацювання численних експериментальних досліджень дало плідні наслідки: захист докторської дисертації відбувся у травні 1973 р. у Ленінграді. Триває наполеглива робота усього колективу кафедри над вирішенням проблеми рефракції під керівництвом завідувача кафедри геодезії професора А.Л. Островського. Значною мірою успіх у цій роботі принесла наукова діяльність працівників галузевої науково-дослідної лабораторії ГНДЛ-18, якою у 1979–2006 рр. керував Аполлінарій Львович. Так було створено відому у науковому світі Львівську геодезичну школу рефракції, душею і прапором якої був А.Л.Островський. Багато років Аполлінарій Львович очолював регіональну спеціалізовану Раду

із захисту докторських дисертацій з геодезії, активно працював у навчально-методичній Раді Мінвузу України, у редакційних колегіях усіх часописів з геодезії та інженерної геодезії, що видаються в Україні, був головним редактором наукового журналу „Геодинаміка”.

Протягом 63 років науково-педагогічної діяльності професором А.Л. Островським опубліковано понад 200 наукових праць, підручник „Геодезичне приладознавство”, 6 монографій. У 2006 р. за його редакцією вийшов перший в Україні фундаментальний підручник „Геодезія” (ч.ІІ), який є творчим наслідком багаторічного викладання А.Л. Островським курсу геодезії у Львівській політехніці. Під його науковим керівництвом близько 30 здобувачів та аспірантів захистили кандидатські й докторські дисертації. Серед учнів Аполлінарія Львовича академік НАН України Я.С.Яцків, більше десятка провідних професорів-геодезистів. Професор А.Л. Островський має 11 авторських свідоцтв та патентів на наукові винаходи. Книга „Моє життя в геодезії (спогади)”, написана професором в останні роки життя, – це захоплююча розповідь Людини, яка через усе життя пронесла закохання у свою улюблену професію.

Плідна наукова, педагогічна та громадська діяльність професора А.Л. Островського принесла йому заслужену повагу як у науковому світі, так і на геодезичному виробництві, відзначена орденом „За заслуги” III ступеня, медаллю „Ветеран праці”, високими відзнаками – „Почесний геодезист СРСР”, „Почесний геодезист України”, „Заслужений діяч науки і техніки України”, „Відмінник освіти України”, „За наукові досягнення”. Свідченням непересічного авторитету і глибокої поваги з боку наукової геодезичної громадськості до А.Л.Островського є факт обрання його керівником і почесним головою оргкомітету Міжнародного науково-технічного симпозіуму „Геодезичний моніторинг навколишнього середовища: GPS і GIS-технології”, який щорічно протягом багатьох останніх років проходить у Криму.

До останнього дня свого життя Аполлінарій Львович був у трудовому строю кафедри, бездоганно виконуючи свої службові обов’язки. Він був незрівнянним оповідачем і душею будь-якої компанії, і втрата цієї Особистості для колективу непоправна. З фотографії нам світло і приязно посміхається щира Людина. Таким ми назавжди і запам’ятаємо Аполлінарія Львовича Островського – Колегу, Вчителя, Патріарха ...

*Співпрацівники і студенти Інституту геодезії
Національного університету “Львівська політехніка”,
Редколегія журналу*